

Discursul directorului SRI, domnul George Cristian Maior, în cadrul ședinței de plen a Camerelor reunite ale Parlamentului

„G. Maior: Mulțumesc, domnule președinte. Stimați colegi, în primul rând îmi face o plăcere deosebită să revin în Parlament. Am fost membru al acestui for, văd foarte mulți colegi și, dincolo de faptul că mă aflu în această capacitate acum, consider că întotdeauna am avut o cooperare foarte bună cu dumneavoastră și ne-ați sprijinit foarte mult în realizarea misiunii noastre fundamentale de asigurare a securității naționale, de informare a factorilor beneficiari în stat asupra ceea ce înseamnă interesele naționale strategice ale României. Domnul președinte Pop a prezentat foarte sumar esența rapoartelor pe care, de altfel, noi le-am discutat extrem de amplu și amănunțit în Comisia de control asupra Serviciului Român de Informații, prilejuri cu care, de altfel, am încorporat în aceste rapoarte și foarte multe dintre sugestiile dumneavoastră.

Nu am să revin mecanic la aceste rapoarte în sens cronologic, am să încerc să fac un fel de sinteză a ceea ce au reprezentat acești șase ani pentru Serviciul Român de Informații, implicit pentru securitatea națională a României slujită de acest Serviciu, și ce înseamnă acest Serviciu, acest organism important al securității naționale a României în ansamblul instituțiilor de stat, în identitatea instituțiilor din România, care se ocupă de securitatea națională, de relevanța strategică a securității României în plan intern și în plan extern.

Încercând să parcurg acești șase ani, putem decela mai multe domenii în care lucrurile au evoluat semnificativ pentru SRI. În primul rând, evident, este vorba de reforma Serviciului. Și aici aș aminti că avem două viziuni strategice care au fundamentat evoluția acestui serviciu vital pentru securitatea națională a României. Prima, 'Viziunea strategică de transformare 2007-2010' adoptată în CSAT, discutată de altfel și în Comisia de control, care a presupus o reformă structurală a Serviciului, în ceea ce privește reforma umană, Strategia de informații a Serviciului adoptată de CSAT, noi proceduri, noi mecanisme pentru culegerea informațiilor, pentru analiză, pentru a crea din acest Serviciu un organism suplu, flexibil, capabil să răspundă provocărilor secolului XXI. Ceea ce a rezultat, repet, este un Serviciu profesionist, flexibil, capabil, spun eu, intelectual și capabil operațional să răspundă marilor provocări cu care ne confruntăm în câmpul securității naționale a României.

În 2010, având în vedere evoluțiile de ultimă oră în câmpul globalizării, a dezvoltării tehnologice, a dezvoltării informației și sistemelor de comunicații, am adoptat o nouă strategie, 'SRI în era informațională', care presupune, odată finalizată, adaptarea Serviciului la această dinamică extraordinară pe terenul tehnologiei, care se petrece peste tot, care presupune multe beneficii pentru cetățean, pentru state, pentru noi, pentru economie, dar și foarte multe riscuri pentru securitatea națională. Și această nouă amenințare despre care tot vorbim, amenințarea cibernetică, provine chiar din această zonă. Ideea este de a adapta și dezvolta tehnologic Serviciul în acest fel, încât să facă față acestei noi amenințări și, pe de altă parte, să fie în avans față de ceea ce se petrece în zona privată în legătură cu dezvoltările tehnologice care pot, la un moment dat, amenința sau pune statul în situații extrem de dificile. Odată realizată și această reformă, cred că vom avea unul dintre cele mai moderne servicii de informații din Europa, capabil într-adevăr să se adapteze la ceea ce înseamnă modernitate în secolul XXI, sub aspect

intelectual, sub aspect tehnic, tehnologic, sub aspectul capacității operaționale. Nu aș neglija din acest palier al reformei și o dimensiune morală, care este asociată cu gestul destul de curajos, astăzi, de a preda toată arhiva Serviciului (n.n. preluată de la fostul Departament al Securității Statului) către organismele abilitate, respectiv Consiliul Național de Studiere a Arhivelor Securității Statului. Practic 99,9% din arhivă a fost predată acestui for astfel încât Serviciul se poate considera desprins complet de anumite tare ale trecutului, de o anumită legătură a sa, făcută cel puțin la nivel de percepție, la un moment dat, cu fosta Securitate. Acest 0,1 care mai rămâne din predarea arhivei este studiat în continuare și, în funcție de relevanța sa în planul unor relații externe strategice ale României, se va lua decizia dacă se vor transmite și aceste ultime arhive, dosare către acest Consiliu.

Aș dori, totodată, să subliniez, dincolo de aspectele de reformă și transformare ale Serviciului, ceea ce au însemnat ele pentru realitatea operativă și de securitate națională a României, în acest interval istoric destul de lung. Șase ani reprezintă mult în câmpul securității naționale, având în vedere viteza riscurilor și amenințărilor la adresa securității naționale, dar și dinamica deosebită a intereselor strategice ale României în plan intern și extern din acest interval. Și cel puțin, așa cum a subliniat și domnul Pop, așa cum este prezentat pe larg în fiecare raport pe care l-am supus dezbaterii Comisiei, din punct de vedere al amenințării teroriste, dacă am pornit în 2006 de la un nivel scăzut al acestei amenințări, în 2012 am ajuns la o situație în care acest risc, această amenințare a crescut constant până la ideea că a devenit o amenințare explicită, datorită cel puțin unor declarații a unor clerici radicali din Orientul Mijlociu, dar și unui set de factori politici, strategici și militari la care am să mă refer foarte pe scurt. 'Primăvara arabă', cu fluxul de migrație generat în sudul Europei, inclusiv de elemente teroriste, ne poate afecta și pe noi. Participarea noastră continuă cu trupe militare în Afganistan ne face o țintă destul de semnificativă pentru forțe ostile acestei participări. Scutul antirachetă, elementele de scut antirachetă, care se vor dizloca pe teritoriul României, atrag atenția și unor entități teroriste. Și totuși, în ciuda acestor evoluții, facem eforturi susținute pentru a ține țara departe de această amenințare, a ține această amenințare departe de teritoriul României. Evident, cu o muncă susținută, cu resurse, cu o cooperare internă foarte bună pe care o avem cu alte instituții din sistemul național de apărare, mă refer Ministerul de Interne, Ministerul Apărării, SIE, alte instituții cu responsabilități pe terenul securității naționale a României.

Din punct de vedere al acestei noi amenințări de care vorbeam, cyber, ea nu exista, practic, în 2006-2007, există destul de pregnant astăzi, nu este nimic abstract aici. Ea poate afecta cetățenii acestei țări, dacă cineva este privat de contul său bancar, de exemplu, printr-un atac cyber, dacă cineva este expus în viața sa privată, prin publicarea pe Internet a datelor sale personale, dacă un minister este spionat electronic. Aceste lucruri sunt foarte concrete și vă asigur că afectează și securitatea națională a României, ne afectează și pe noi, ca cetățeni, și pe dumneavoastră, bineînțeles. De aceea, trebuie să ne dezvoltăm tehnologic, să ne adaptăm acestei noi situații, să fim în avansul unora care, folosind noi tehnologii, repet, cu multă ingeniozitate, cu multă creativitate, sunt capabili să creeze prejudicii mari, și economice, și morale, și de ordinul securității naționale, pentru cetățenii acestei țări. Este o nouă dimensiune, am devenit autoritate națională în domeniul cibernetic încă din 2011, gestionăm această problemă, de asemenea în cooperare cu alte

instituții importante din stat. Ea va fi o provocare pe termen lung a României, care, de asemenea, necesită resurse pentru contracararea sa și pentru a putea face față unei provocări noi cu care se confruntă toată lumea civilizată.

Din punct de vedere al apărării Constituției, o misiune esențială a Serviciului Român de Informații, ne-am confruntat cu creșteri pe zona extremismului, în general nu foarte accentuate în primii ani după 2006 - aceste rapoarte acoperă acest aspect, acest factor -, mai accentuate astăzi, când un nou soi de activism are și asemenea reflexe radicale, extremiste, în ceea ce privește susținerea unor cauze, de altfel legitime, pentru diverse grupuri, pentru diverși cetățeni: cauze economice, cauze ecologice, cauze sociale, de altă natură. Dacă acest extremism derivă într-un fel de anarhism, el poate provoca mari prejudicii securității naționale a României, și unei anumite viziuni economice despre ceea ce trebuie să însemne dezvoltarea pe acest palier al statului. În ceea ce privește alt tip de extremism, cel de factură etnică, întotdeauna am fost foarte atenți la acest fenomen, acest fenomen a fost foarte bine documentat de Serviciu, factori de decizie în stat, Guvern, alți factori, autorități locale au fost informate permanent în legătură cu evoluția sa. Ne interesa foarte mult un fel de departajare între ceea ce am putea numi o retorică găunoasă, până la urmă, dar extrem de atrăgătoare pe terenul extremismului etnic și ceea ce înseamnă acțiuni concrete în teren pentru concretizarea unor obiective autonomiste în câmp etnic, când întotdeauna am informat, repet, și factori executivi și, la nevoie, și Parchetul pentru contracararea lor. Dar aici, repet, numai o informație de calitate, clară, transmisă în timp util, explicată beneficiarilor, fie că e vorba de Guvern, fie că e vorba de autorități locale poate crea și acel echilibru de care ai nevoie într-o zonă oricum destul de fragilă din acest punct de vedere și cred că rezultatele se văd în gestionarea acestui fenomen, întotdeauna complex și din punct de vedere istoric pentru România.

Din punct de vedere al securității economice, criza economică a acaparat, începând cu anul 2008, activitatea Serviciului. Serviciul a putut documenta în avans semnele acestei evoluții în plan internațional și posibilele reverberații asupra economiei României. Factorii de decizie în stat au fost informați asupra acestui fenomen, dar așa cum voi spune întotdeauna, Serviciul Român de Informații transmite analize, transmite informații, nu se poate substitui și nici nu trebuie să facă acest lucru, deciziei guvernamentale sau executive în acest câmp. Este important întotdeauna pentru un Serviciu să transmită informația, este o incompetență dacă nu face acest lucru, o deficiență, o scăpare. Pe de altă parte, este grav pentru un Serviciu dacă un guvern sau o putere executivă se poate plânga că nu a avut acel flux de informații necesar pentru a lua deciziile cele mai oportune în momente critice, cum este inclusiv cel al unei crize de tip economic.

În ceea ce privește, și cu acest lucru trec la informarea beneficiarilor, întotdeauna am încercat să creăm și un sistem de analiză capabil să înțeleagă provocările acestea pe care le-am menționat, ale lumii contemporane, extrem de diverse, extrem de importante pentru factorul decizional, să creăm un corp de elită la nivelul analizei, capabil să înțeleagă aceste provocări și să transmită informații și analize cât se poate de corecte, din punct de vedere informativ, de capabile și din punct de vedere al relevanței și prognozei, pentru a ajuta puterea executivă, fie că vorbim de președinte sau de guverne, pentru a lua deciziile cele mai bune. Aceasta este datoria noastră: o informație care este întotdeauna neutră, o analiză care este neutră, care uneori poate să nu placă decidenților, dar care este necesară pentru a putea cântări sub toate aspectele orice decizie, din punct de

vedere executiv. Cred că, la acest moment, avem unul dintre cele mai elevate corpuri de analiză din țară, este foarte important, nu suntem cei care deținem monopolul în acest domeniu. Și guvernele, și puterea executivă, și alte instituții au această capacitate. Important este să existe un loc unde și informația secretă, și informația bazată pe surse deschise sau captată din alte mijloace, să se sintetizeze în ceva de calitate pentru beneficiarul nostru, pentru consumatorul nostru, în principal puterea executivă.

În ceea ce privește zona mai sensibilă, tehnică, atât de discutată adesea la nivel de opinie publică, suntem autoritate națională în domeniul interceptării comunicațiilor, se știe foarte bine acest lucru, încercăm să aplicăm cele mai clare standarde din punct de vedere juridic, pentru a implementa corect, fără nicio abatere de la nicio regulă sau lege, a acestei acțiuni de excepție a unui serviciu de informații peste tot în lume, adică să avem autorizarea judecătorească pentru aceste mandate de siguranță națională, dar și un control intern puternic, inclusiv juridic, preliminar acestui mandat, capabil să asigure faptul că drepturile și libertățile cetățenilor sunt protejate. Din acest punct de vedere vă informez că, cel puțin la nivel cantitativ, datele sunt clare, Comisia totdeauna a fost informată asupra acestui lucru. Doar 9,3% din ceea ce există ca mandat sau autorizație la nivel național sunt mandate de siguranță națională operate de Serviciul Român de Informații, și ponderea acestei surse secrete în componența informațiilor pe care le transmitem este cea mai redusă în raport de ponderea sursei secrete umane sau a surselor deschise. Permanent încercăm să adoptăm cele mai stricte standarde de control din acest punct de vedere, pentru că, repet, este vorba de o excepție importantă de la libertățile și drepturile noastre fundamentale prevăzute în Constituție, o excepție care este însă prevăzută în lege și care, pentru securitatea națională, trebuie aplicată, dacă acesta este cazul. Și ea este aplicată în special cetățenilor care sunt suspectați de terorism, de spionaj, de alte elemente care pot aduce prejudicii securității naționale a României în acest sens foarte clar.

În ceea ce privește un alt aspect, în care Serviciul a evoluat foarte bine, cooperarea internațională. N-aș vrea să insist foarte mult. Avem relații de parteneriat cu 128 de servicii din lume, avem anual 3.000 de informații schimbate cu aceste servicii, nu contează de unde provin ele, fie din Comunitatea Euroatlantică, dar în principal din această zonă, fie din zona arabă, fie din zona Asiei. Ceea ce este relevant pentru securitatea națională a României este relevant și în aceste parteneriate. Nu facem diplomație prin aceste parteneriate, să fie foarte clar acest lucru, schimbăm informații care sunt în final utile securității noastre naționale. Și aceste informații deja se dovedesc a fi o sursă independentă de informare pentru statul român, prin calitatea lor și acest lucru se datorează și credibilității acestui Serviciu, care a ajuns la acest nivel de cooperare internațională. Bineînțeles că menținem o direcție strategică, bazată pe cooperarea cu servicii importante, precum cele din Marea Britanie, SUA, Germania sau Franța, dar, repet, nu contează aria geografică sau afilierea unui stat dacă acea informație ne poate oferi ceva important pentru securitatea națională a României. De aceea am deschis asemenea parteneriate de cooperare. Și, din punct de vedere internațional, cred că Serviciul are o credibilitate profesională care îl plasează, cel puțin așa cum spun foarte mulți specialiști din alte servicii, între primele 4 sau 5 din lume.

În plan intern, această cooperare a mers și trebuie să meargă permanent bine cu alte servicii de informații din România, în principal SIE, dar și cu Ministerul de Interne,

atunci când e cazul, și cu zona Parchetelor atunci când e cazul să abordăm fenomenul corupției la nivelul securității naționale a României și sunt mulțumit de această cooperare.

Din punct de vedere al resurselor bugetare, care sunt prezentate în Raport, aș menționa, în ciuda unei, repet, mitologii adesea regăsită în dezbaterile publice, că nu avem un buget mare. Resursele noastre acoperă aceste misiuni fundamentale, nu sunt mari, reprezintă acum 0,17% din PIB. E chiar o involuție din acest punct de vedere, comparativ cu anul 2007, dacă vă uitați bine în aceste rapoarte, când era 0,24% din PIB bugetul acordat Serviciului, aproximativ, dacă ar fi să facem o traducere așa, rapidă, în euro, 240-250 de milioane de euro, în condițiile în care, repet, securitatea unui stat nu va fi niciodată gratuită. În schimb, dezastrele la adresa unei securități naționale pot costa foarte mult și vor costa nu doar în sens economic, și în alt sens, mult mai grav, moral, din punct de vedere al vieților oamenilor. Și noi suntem în favoarea alocărilor bugetare întotdeauna către zona educației, către zona sănătății și tocmai prin activitatea noastră, cel puțin pe linia securității economice, cred că am adus bani serioși la bugetul statului pentru a putea alimenta aceste bugete vitale pentru dezvoltarea și prosperitatea țării. Dar nu se pot face comparații forțate aici. Eu cred că la fel de importantă, dacă nu într-o relație de determinare, este și securitatea, și prosperitatea cetățenilor acestei țări. Noi ne ocupăm de securitatea lor, pentru că fără securitate nu va exista, cred, niciodată prosperitate, cel puțin istoria ne învață acest lucru.

În ceea ce privește relația cu societatea civilă, am încercat să ne deschidem, atât cât putem, suntem o organizație secretă, nu este natura noastră comunicarea permanentă publică, nu este bine pentru profesia noastră acest lucru, dar, având în vedere nevoia oamenilor și a populației de a înțelege ceea ce facem, de a înțelege evoluția noastră și identitatea noastră, am încercat să comunicăm cât putem de mult asupra acestor misiuni pe care vi le-am menționat. Am avut dezbateri bune și cu formatori de opinie, pe strategiile pe care le-am menționat, încercând să înțelegem ce reprezintă, din punct de vedere al societății civile, ideea de securitate națională și cum se raportează un serviciu de informații la aceasta. Și cred că multe idei bune, care au venit de acolo, au fost încorporate în aceste strategii și mă bucură faptul că, cel puțin la nivel de încredere al opiniei publice, Serviciul a evoluat extraordinar din acest punct de vedere, având o încredere de 50% în populația României. Ceea ce este o cifră mare pentru o organizație secretă, dar care reflectă și o realitate dincolo de alte tipuri de percepții: faptul că starea de securitate națională este bună și oamenii văd ceva în rezultatele activității noastre.

În ceea ce privește relația cu Parlamentul, întotdeauna am considerat că suntem serviciul de informații din sistemul național, din Comunitatea, dacă vreți, de Informații a României, cel mai bine controlat de Parlament. Noi mergem permanent la Comisia de Control. Comisia de Control poate vizita oricând, inclusiv intempestiv, unități centrale sau locale ale Serviciului, poate discuta cu ofițeri, au făcut acest lucru, nu ne temem, pentru că dacă va exista o abatere sau o problemă, cineva este responsabil, o persoană este responsabilă, din acest punct de vedere, din cadrul Serviciului, și nu am făcut nicio abatere de la regulă în acest sens. Suntem singurul Serviciu care, vedeți, prezintă rapoarte în Plenul Parlamentului, și nu cred că ați văzut nici alte - și nu vreau să nominalizez aici - servicii departamentale sau naționale care fac acest lucru în plenul Parlamentului. Ba chiar nici n-am văzut, sincer să fiu, la nivel european, acest lucru. Dar este bine! Ceea ce este important, este bine pentru că poate exista o comunicare, un

transfer de legitimitate, o cooperare dincolo de un control strict, formal, pe care dumneavoastră trebuie să-l exercitați.

În concluzie, n-am să vă rețin foarte mult, cred că și datorită activității acestui serviciu de informații, pe care temporar îl conduc, starea de securitate națională a României de astăzi este bună. Dacă au fost greșeli, mi le asum. Cu siguranță nu poate exista perfecțiune în acest domeniu, nimeni nu are monopolul cunoașterii totale, al absolutului în acest domeniu. Dacă au existat greșeli, mi le asum, dar cel puțin am evitat surprizele strategice majore pentru statul român, capabile să creeze prejudicii mari pentru securitatea națională, catastrofe, dacă vreți. Acest lucru a fost evitat. În unele state ați văzut, chiar state puternice, s-au petrecut evenimente dramatice care, vă asigur, pot afecta pe termen lung societatea, din sens moral, în sens economic, în sens uman.

Cred că Serviciul este neutru, independent, profesionist. Nu avem altă umbrelă de protecție, noi, față de orice altă categorie pe care vi-o puteți imagina, în afară de legalitate, nu avem niciun sistem de imunități în ceea ce privește activitatea ofițerilor de informații, așa cum au magistrații. Suntem responsabili strict în fața legii. O greșeală aici costă foarte scump, costă foarte scump și pe alții, dacă ea se produce. De aceea, suntem foarte atenți, din punct de vedere intern, a securității interne și a mecanismelor proprii, să nu se întâmple acest lucru.

Aș vrea să menționez mulțumirile mele pentru sprijinul dumneavoastră în ceea ce privește legislația. Adesea vorbim de ea că este perimată, din '91, dar să știți că în timp s-a completat pe multe aspecte, inclusiv pe combaterea terorismului, în anii care au trecut, după evenimentele tragice din 11 septembrie, o lege nouă asupra combaterii terorismului. Este o lege modernă, bună, cu resurse bune de acțiune și pentru serviciu. Au fost și alte completări, inclusiv în această nouă dimensiune cibernetică, pe care Parlamentul le-a asigurat, deci cred că avem o legislație, așa, din piesele acestea aparent disparate, capabilă să facă față provocărilor. Evident, este nevoie de modernizarea ei, de adaptarea ei, lucru pentru care, ca întotdeauna, vă cer sprijinul. Cred că lumea care ne așteaptă în viitor va complica toate aceste amenințări și provocări despre care am menționat aici, și datorită poziției noastre geografice, geopolitice, și datorită unor evoluții la estul țării, și datorită unor evoluții economice, și datorită, până la urmă, propriilor noastre vulnerabilități interne. Împreună, cred, în schimb, putem face față acestor provocări, din punct de vedere al securității naționale, lucru pentru care vă mulțumesc, pentru că, dacă lucrurile nu au evoluat dramatic din acest punct de vedere, aceasta se datorează activității noastre împreună cu dumneavoastră. Eu vă mulțumesc și oricând sunt deschis la dialog și comunicare cu dumneavoastră! Repet, poate am făcut greșeli, dar nu cred că ne-am abătut vreodată de la o linie majoră a interesului național al României. Vă mulțumesc mult!"